

BDP

T.B.M.M.
ÇARŞI ve DEMOKRASİ
Grup Başkanlığı
Sayı 2243
Tarih 29.12.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞAKANLIĞI'NA

Van'da özellikle kış aylarında meydana gelen hava kirliliğinin sebeplerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin tespit edilmesi için Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

1. FATMA KURTULAN - VAN
2. SELAHATTİN DEMİRTAŞ - DİYARBAKIR
3. GÜLTAN KIŞANAK - DİYARBAKIR
4. AYLAK AKAT ATA - BATMAN
5. BENİ YILDIZ - BATMAN
6. SİRRI SAKİK - MUŞ
7. EMİNE AYNA - MARDİN
8. AKIN BİRDAL - DİYARBAKIR
9. HASİP KAPLAN - ŞIRNAK
10. HAMİT GEYLANİ - HAKKARİ
11. İBRAHİM BİNİCİ - ŞANLIURFA
12. M. NURİ YAMAN - MUŞ
13. MEHMET NEZİR KARABAŞ - BİTLİS
14. MEHMET UFUK URAS - İSTANBUL
15. OSMAN ÖZÇELİK - SİİRT
16. ÖZDAL ÜÇER - VAN
17. PERVİN BULDAN - İĞDIR
18. SEBAHAT TUNCEL - İSTANBUL
19. SEVAHİR BAYINDIR - ŞIRNAK
20. ŞERAFETTİN HALİS - TUNCELİ

GEREKÇE

Hava kirliliği Türkiye genelinde insan sağığı üzerinde olumsuz etkiye sahip en önemli çevre sorunlarından birini oluştururken; bazı illerde çok yoğun olması ve önlenmesi ya da azaltılması yönünde önlem alınmaması tedavisi mümkün olmayan çeşitli hastalıklara da neden olmaktadır. İnsan sağığına, canlı hayatına ve ekolojik dengeye zarar vererek, yaşam kalitesini düşüren ve solunum yolu hastalıkları başta olmak üzere birçok hastalığa neden olan hava kirliliği Van'da da artış göstermiştir.

Kışların uzun ve sert geçtiğı Van ilinde, ısınmak için kullanılan ucuz ve kalitesiz kömür nerdeyse yılın sekiz ayı yakılmaktadır. Van'da zorunlu köy boşaltmaları, hayvancılığın yok edilmesi, tarım alanlarının işletilmemesi şehir nüfusunu çoğalttığından, en yoğun hava kirliliği il merkezinde görülmektedir. İşsizlik ve yoksulluğun en çok yaşandığı illerden biri olan Van'da, merkez dahil olmak üzere ilçe ve köylerin hemen hemen hepsinde vatandaşlar ısınmak için düşük kalorili kömür kullanmaktadırlar. Vatandaş zorunlu olarak düşük kalorili kömüre yönelirken, Van Valiliğine bağı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu (SYDV) tarafından halka dağıtılan kömür de vatandaşın sağığını ciddi boyutlarda olumsuz etkilemektedir.

Kente girişi denetimsiz yapılan ve dağıtımının da aynı şekilde olduğu iddia edilen düşük kalorili ve kalitesiz kömür, Van ilinde hava kirliliğinin en önemli sebebi olmaktadır. Sağığı açıkça tehdit eden ve geçen yıl dağıtımı yapılan kömürle kıyaslandığında kalite bakımından büyük bir farkı olmayan kömürün dağıtımı bütün uyarılara rağmen devam etmektedir. Van şu an hava kirliliğinin en yoğun olduğu illerden biridir. Valilik her ne kadar bu yıl dağıtımını yaptıkları kömürün, kalori ve kalite bakımından, geçen yıl dağıttıkları ve hava kirliliğine sebep olduğu kabul edilen Şırnak kömüründen önde olduğunu ileri sürse de oluşan hava kirliliği bunun aksini göstermektedir.

Özellikle akşam saatlerinde belirgin şekilde artış gösteren hava kirliliğinin, düşük kalorili kömürlerin kullanılmasından kaynaklı olduğunu söylemek mümkündür. Van ilinde Valilik tarafından 5 Ekimde dağıtımına başlandığı söylenen kömürün kalitesine dair kesin veriler bulunmamaktadır. Van Valiliğı yaptığı bir açıklamada geçen yıl dağıtımını yaptıkları Şırnak kömürünün hava kirliliğine sebep olduğunu bir bakıma kabul etmiş sayılmaktadırlar. Bu yıl dağıtımını yaptıkları Kütahya-Tavşanlı kömürünün daha kaliteli olduğunu öne sürseler de meydana gelen hava kirliliği kullanılan kömürün geçen yıl dağıtılmış olunan kömürden farklı olmadığını göstermektedir. Van ilinde merkez mahalleleri dahil birçok yerinde gecekondü ve müstakil ev bulunmaktadır. Bu tür evlerde de filtre kullanımının mümkün olmadığı düşünüldüğünde dağıtılmış kömürün kullanımına devam edildiğı sürece ilde hava kirliliğinin daha da artacağı söylenebilir.

Hava kirliliği Van'da yaşlılar, çocuklar, solunum güçlüğü çeken insanlar başta olmak üzere bütün vatandaşlar için açık bir tehdit haline gelmiştir. Bu nedenle Van ilinde meydana gelen hava kirliliğinin nedenleri ortaya çıkarılarak kamuoyu ile paylaşılmalıdır. İnsan sağığı üzerindeki olumsuz etkilerinin ortadan kaldırılması için araştırma yapılarak önlem alınmalı, bu güne kadar yaratmış olduğu riskler tespit edilerek vatandaşlar uyarılmalı ve gerekli önlemler alınmalıdır.